

ئاماده‌بوانی به ریز... خوشکان برايان بهيانيتان باش... به ريزان... به مرو 9 - 12 لە سەر ئاستى جىهان، رۆزى جىهانى رووبەر و بۇونەودى گەندەلى بەرز رادەگىرىت، و دەكريتە دەرفەتىك بۇ باسکردن لە گۈنچاۋ تىرىن ميكانىزمى رووبەر و بۇونەودى، چونكە گەندەلى دياردەيەكى فەرە رەھەندى ئالۇزۇو كارىگەرى نەرىنى لە سەر ھەمۇو ووللاٰتىك ھەيە، ئەگەرچى كارىگەرىيەكە رېزەيىھە بەلام دامەزراوه ديموكراسىيەكان بنكۆل دەكات، گەشەي ئابورى و كۆمەلاٰيەتى دواھەخات، دەبىتە مايەي ناسەقامگىرييەكى تاقەت پەشكىن. ھەريمى كوردىستانىش سەربارى ئەودى كە خائى و دابراو نىيە لە بۇون و كارىگەرىيەكانى گەندەلى لە سەر ئاستە جىاوازەكان، ھاوكات پىيەدەچىت ھىشتا دەستمان بە گۈنچاۋ تىرىن ميكانىزم بۇ سزادانى گەندەلىكاران نەگەيشتىت، يان چەك و ئامرازەكانمان لە ئاستى خواستدا نەبۈويت، بۇيە تا ئىستاش دامەزراوه كانمان گىرۇدەي گەندەلىيە، كە ئەركى ليپراوانەي خستوھە سەر ھەمۇوان، لە دەسەلات و دامەزراوه فەرمىيەكانەوە تا رېتكخراوه كانى كۆمەلگەي مەددەنی و راڭەياندىن و تاك و كۆمەلگەش بە گشتى. ئاماده‌بوانى بەریز... ئىيە بپوامان وايە، ھەنگاوى يەكەمى بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى ئەدو كاتە دەست پىيەدەكتە كە فەرمانىرەوا خۆي دان بە بۇونى گەندەلى دابنۇتۇ نكولى و داڭۆكى لى نەكتە، ئەوكات ئىيە دۆزىنەودى چارەسەرى ھەننۇوكەي و ستراتييىز دوورەمەدەش ئاسانتەر دەبىت و زەمينەكارى پىيەكەويش دەرەخسىت.

خوشبەختانە ئىيە لە ھەريمى كوردىستان ئەم ھەنگاوى يەكەممەمان تىپەراندۇوەو، چ دامەزراوه فەرمىيەكان و چ حىزبە سىياسىيەكانىش، بە ئاشكرا رايانگەياندۇوە كە گەندەلى رۇچۇوەتە نىۋوجومگەكانى فەرمانىرەوايى و تەنانەت بەشىك لە رېتكخراوه كانى كۆمەلى مەددەنىش گرتۇتەمە، ئەگەر واپىت ئەوا قۇناغىيىكى نوى دەست پىيەدەكتە و ، كەم تا زۇر لە سەر ھەندى ئاست دەستى پىكىردووە، بەوەي ئىتە ئامراز و كەرەستەكانى بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى تاقى دەكريتەنەوە و ئاستى كارىگەريان ھەلەسەنگىنلىرى، بەلام بە گشتى پېۋەكە لە سەرتادايدىھە و لە ئاستى قەبارى دياردەكە و خواستى چاكسازى خوازاندا نىيە، بۇيە لە روانگەي باودەبۈونمان بەوەي كە پىادەكىدىن پىيەورەكانى حوكىي رەشىد و لىپرسىنەوەو سزادان، بەتاپىت ئەو پىيەدەپەرەن سپىپانەي لە رېتكەوتتەنامەي نەتەوە يەكەرتووهكان بۇ بىنەبىرەنگەندەلى ھاتۇون، فاكەتە رو ئامرازى بىنەپەتىن بۇ بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى، دەبىن بىكىرىتە ئىلەامبەخشى كارى ئايىندەيىمان. لە سەر ئەو بىنەمايە و، سەربارى پابەند كردىن خۆمان لە پەرلەمان بە رەخساندىنى زەمينەي تەشريعى گۈنچاۋ بۇ بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى لە سەر ئاستە جىاوازەكان و، پشتىوانى كردىنى گشت ھەنگاوهكانى چاكسازى كەم بن يَا زۇر و، هاندانى پەرلەماتتاران و لىيېنەكان بۇ بەدواچۇون و چاودىرى، پىيەمان وايە حكومەت ھەريمى كوردىستان سەربارى ئاراستەكردىنى پېۋەزى ياساى چاكسازى بۇ پەرلەمانى كوردىستان، دەبىت ئەركى خۆي لە بەرچەستەكردىنى دروشى راڭەياندرابى چاكسازى و بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى، بە پلان و ستراتييىز بەپىي ئەم خالبەندىيە بە جىېبىيەت:

يەكەم / لە ھەريمى كوردىستان (ستراتييىز نىشىتىمانى بەرەنگاربۇونەودى گەندەلى) راڭەيندراومان ھەيەو، دەبىت حكومەت لە زووتىرين كاتدا يان كاراي بكتە و ئەنجومەنەكەي بۇ كۆبۈونەوە راپىپىرىت، يان ئەلتەرناتىيىشى ھەمواركراوى گۈنچىنراو لەگەل كارنامەي كابىنەي نۆھەم و ئامانجەكانىدان راپگەيەنلىت.

دوووهم/ بهشداری پیکردنی دامهه زراوهی داواکاری گشتی له پرۆسەی بەرهنگاربۇونەوەی گەندەلّى و چاكسازى دارايى و کارگىرى و سزادانى گەندەلّكاران، بە رەخساندىنەمەل و مەرجى باشتىر بۆ كاركىرىنىان، ئەمەش ئەوكاتە دەبىت كە دەسەلّاتى جى بەجى كىردى دەستبەردارى دامهه زراوهەكە بىبىت، بۆ ئەوهى بگەرىتەوە بۆ نىيۇ دەسەلّاتى دادوھرى وەك ئەي لە دەستورى عىراقى سانى (2005) دا ھاتووه.

سييهم/ جى بەجى كىردى ياساي مافى بەدەستەيىنانى زانىيارى زمارە (11) كە لە سانى (2013) دەرچووهو تا ئىستا كارى پىنناكىرىت.

چوارەم/ جى بەجى كىردى ياساي زمارە (2) ي سانى (2015)، ياساي سندوقى كوردستان بۆ داهاتە نەوتى و گازىيەكان، بە ئاراستەي ناوى كاندىدانى دەستەي بەرىۋەبرەنە سندوقەكە له لايەن حکومەتەوە بۆ پەرلەمانى كوردستان، بۆ ئەوهى دەنگىيان لەسەر بىرىت و سندوقەكە دابىمەزىيت، بەمەبەستى فەراھەم كىردى و مسوگەر كىردى شەفافىيەتى تەوا لە داهاتى نەوت و غازى هەريم.

پىنچەم/ كۆنترۆل كىردى سەرچاوهەكانى ترى داهات له لايەت حکومەتى هەريئى كوردستان، بە تايىبەتى داهاتى مەزرو سۈرەكان، كە سەرچاوهەكى سەرەتكى داهاتى ناوخۇيىن و له دوواى داهاتى نەوت و غاز سەرچاوهى دوووهمى داهاتن، بەلام بە داخەوه ئەو راپورت و بەدواداچۈونانەكە له دوومانگى پاپىدوو تا ئىستا سەبارەت بە دۆخى ئەم مەرزانە له لايەن لېزىنەكانى پەرلەمان و پەرلەمانىتارانەوە ئاراستەي سەرۆكايىتى پەرلەمان و راي گشتى كراون، مايهى نىڭەرانييەكى قۇلن و دەبىت حکومەتى هەريم بە دەستىكى پۇلاين روووبەرۇي ئەوانە بىبىتەوە كە بەدەر لە حۆكمى ياسا و رىتمامىيە كارپىكراوهەكان تا راھى ساختەكىردى بەلگەنامەش، دەستىيان بەسەر داهاتى ئەو مەرزانەدا گرتۇوە بۇونەتە مايهى زىيانى دەيان مiliون دۆلار لە داهاتى گشتى.

له كۆتاپىدا دەممەپەت بلىيەم، پرۆسەي روو بۇونەوەي گەندەلّى، بەگشت جۆر و ئاستەكانييەوە، پرۆسەيەكى درېئىخايىن و پله بە پله رېتكخراوه، هەموومان پابەندى بەرپىرسىيارىتى پىكەوەيى و تضامنى دەكتات و، دەشىت جگە لەوهى خۆي لە خۆي دا بە جىھەننانى ئەرك، ئەگەر ئىرادەيەكى سىياسى بەھىزمان ھەبىت، بىبىتە مايهى نۇوسىنەوەي مېڙۇويەكى پېشىنگىدارى تايىبەت، كەھىچى كەمتر نابىت له وىستىگە پر سەرودرىيەكانى گەلەكەمان، هەرچەندە هەموومان ئەو راستىيە دەزانىن كە چاكسازى و نەھىشتىنى گەندەلّى، زيان بە كەسانىيەك دەگەيەنېت، كە جگە لەوهى بە زمارە كەم نىن ھاوكات بەھىز و خاونەن نفوزىشن، بەلام ھەمېشە ئىرادەي چاكەكاران بەھىزىرەو، دواجار ھەر ئەویش سەرددەكەپەت.

ھەر سەرفراز بن و كوردستان ئاوهەدان